

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

z dnia 1 października 1992 r.

w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania egzaminów eksternistycznych oraz zasad odpłatności za ich przeprowadzanie.

Na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 95, poz. 425 oraz z 1992 r. Nr 26, poz. 113 i Nr 54, poz. 254) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Osoba, która ukończyła 17 rok życia, może składać egzamin eksternistyczny z programu nauczania przedmiotów występujących w planach nauczania wszystkich typów szkół dla dorosłych.

2. Osoby składające egzamin z programu nauczania szkoły zawodowej składają także egzamin z nauki zawodu lub przygotowania zawodowego, jeżeli nie posiadają świadectwa lub dyplomu, o których mowa w § 6 ust. 1.

3. Okres składania egzaminów eksternistycznych z programu nauczania określonego typu szkoły, z wyjątkiem szkoły podstawowej, nie powinien przekraczać obowiązującego cyklu nauczania w tej szkole. W uzasadnionych przypadkach okres ten może być na wniosek zainteresowanego przedłużony przez przewodniczącego państwowej komisji egzaminacyjnej.

4. Okres składania egzaminów eksternistycznych z programu nauczania szkoły podstawowej nie może przekroczyć 3 lat.

§ 2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do egzaminów eksternistycznych z zakresu szkół artystycznych i medycznych.

§ 3. 1. Egzamin eksternistyczny organizuje się corocznie w stałych terminach — w marcu i listopadzie. W miarę potrzeb egzamin mogą być organizowane w innych terminach, ustalonych przez przewodniczącego państwowej komisji egzaminacyjnej.

2. Egzamin eksternistyczny może obejmować:

- 1) część programu nauczania jednego lub kilku przedmiotów występujących w planach nauczania danej klasy lub szkoły, przy czym część programu nauczania musi obejmować co najmniej okres jednego semestru,
- 2) jeden lub kilka przedmiotów występujących w planie nauczania danej klasy lub szkoły,

3) wszystkie przedmioty występujące w planie nauczania danej klasy,

4) wszystkie przedmioty występujące w planie nauczania odpowiedniego typu szkoły.

§ 4. 1. Osoby, które nie ukończyły szkoły podstawowej, a przekroczyły wiek obowiązku szkolnego, mogą składać egzamin eksternistyczny z programu nauczania szkoły podstawowej dla dorosłych.

2. Osoba przystępująca do egzaminów eksternistycznych z programu nauczania szkoły ponadpodstawowej musi posiadać świadectwo ukończenia szkoły podstawowej.

3. Osoba przystępująca do egzaminów eksternistycznych z programu nauczania szkoły policealnej musi posiadać świadectwo ukończenia szkoły średniej, a w przypadku przystąpienia do egzaminów eksternistycznych z programu nauczania szkoły pomaturalnej — świadectwo dojrzałości.

§ 5. 1. Osoba, która złożyła egzamin eksternistyczny z wynikiem pozytywnym ze wszystkich przedmiotów objętych planem nauczania odpowiedniego typu szkoły oraz spełniła w przypadku szkoły zawodowej warunki, o których mowa w § 15 ust. 1 i 3, otrzymuje świadectwo ukończenia szkoły.

2. Osoba, która w trybie egzaminu eksternistycznego uzyskała świadectwo ukończenia szkoły średniej, może przystąpić do egzaminu dojrzałości na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

§ 6. 1. Osoba ubiegająca się o dopuszczenie do egzaminu eksternistycznego składa do państwowej komisji egzaminacyjnej podanie oraz następujące dokumenty:

- 1) świadectwo szkolne, stanowiące podstawę dopuszczenia do egzaminu oraz zwolnienia z całości lub z części egzaminu,
- 2) świadectwo wykwalifikowanego robotnika lub czeladnika albo dyplom mistrza w odpowiednim zawodzie, stanowiące podstawę do zwolnienia z egzaminu z nauki zawodu.

2. O dopuszczeniu do egzaminu eksternistycznego oraz zwolnieniu z części lub z całości egzaminów z poszczególnych przedmiotów rozstrzyga państwowa komisja egzaminacyjna.

3. Rozstrzygnięcia państwowej komisji egzaminacyjnej, o których mowa w ust. 2, zostają wpisane do protokołu egzaminacyjnego oraz indeksu osoby zdającej.

4. Osoba dopuszczona do egzaminu eksternistycznego zostaje powiadomiona o rozstrzygnięciu państwowej komisji egzaminacyjnej, a także o obowiązującym ją programie nauczania oraz podręcznikach i innych materiałach służących do nauki.

§ 7. 1. Przewodniczący państwowej komisji egzaminacyjnej ustala z osobą dopuszczoną do egzaminu eksternistycznego plan egzaminów.

2. Osoba dopuszczona do egzaminu eksternistycznego zgłasza pisemnie do państwowej komisji egzaminacyjnej, najpóźniej na miesiąc przed wyznaczonym terminem sesji egzaminacyjnej, przedmioty i zakres programu nauczania, z których przystępuje do egzaminu.

3. Na podstawie indeksu oraz za zgodą dyrektora szkoły osoba dopuszczona do egzaminu eksternistycznego może uczęszczać na zajęcia z wybranych przedmiotów w szkole dla dorosłych.

4. Przewodniczący państwowej komisji egzaminacyjnej informuje osobę dopuszczoną do egzaminu eksternistycznego co najmniej na 10 dni wcześniej o terminie i miejscu składania egzaminu.

§ 8. 1. Przed rozpoczęciem egzaminu przewodniczący zespołu egzaminacyjnego zobowiązany jest do sprawdzenia tożsamości osoby zdającej.

2. Tematy egzaminów pisemnych i ustnych opracowuje egzaminator, a zatwierdza przewodniczący państwowej komisji egzaminacyjnej.

3. Tematy egzaminów pisemnych i ustnych są objęte zasadą ochrony tajemnicy służbowej.

§ 9. 1. Egzamin eksternistyczny z języka polskiego, języka obcego i matematyki przeprowadzany jest w formie pisemnej i ustnej, a z pozostałych przedmiotów — w formie ustnej.

2. Na egzamin pisemny z całości programu nauczania języka polskiego przeznaczają się do 5 godzin zegarowych, a na egzamin z części tego programu — do 2—3 godzin zegarowych.

3. Na egzamin pisemny z całości programu nauczania matematyki lub języka obcego przeznaczają się do 4 godzin zegarowych, a na egzamin z części programu nauczania tych przedmiotów — do 2 godzin zegarowych.

4. Na egzaminie pisemnym z całości programu nauczania języka polskiego zdający wybiera jeden z pięciu tematów, a na egzaminie z części programu — jeden z trzech tematów.

5. Na egzaminie pisemnym z całości lub części programu nauczania matematyki zdający wybiera trzy z pięciu zadań egzaminacyjnych.

6. Na egzaminie pisemnym z całości lub części programu nauczania języka obcego zdający wybiera jeden z trzech tematów.

§ 10. 1. Osoba, która otrzymała ocenę niedostateczną z egzaminu pisemnego z całości programu nauczania języka polskiego, może powtarzać egzamin w następnej sesji egzaminacyjnej.

2. Osoba, która otrzymała ocenę niedostateczną na egzaminie pisemnym z części programu nauczania języka polskiego lub całości albo części programu nauczania matematyki lub języka obcego, może przystąpić do egzaminu ustnego z tych przedmiotów.

§ 11. 1. Na egzaminie ustnym zdający losuje jeden z przygotowanych zestawów tematów. Zamiana wylosowanego zestawu tematów jest niedozwolona.

2. Treść tematów w zestawie na egzaminie ustnym powinna obejmować cały program nauczania, z którego zdający składa egzamin.

3. Ilość zestawów tematów powinna być większa od liczby zdających.

4. Na przygotowanie się zdającego do egzaminu ustnego przeznaczają się 20 minut po wylosowaniu zestawu tematów.

5. Na egzamin ustny przeznaczają się do 30 minut. Zespół egzaminacyjny w tym samym czasie może egzaminować tylko jedną osobę.

§ 12. Oceny uzyskane z egzaminów pisemnych i ustnych są wpisywane przez egzaminatora do protokołu egzaminacyjnego oraz indeksu osoby zdającej.

§ 13. Ocenę łączną z egzaminu przeprowadzonego w formie pisemnej i ustnej ustala zespół egzaminacyjny w trybie określonym w § 22.

§ 14. Osoba zdająca, po złożeniu egzaminów ze wszystkich przedmiotów objętych planem nauczania danego typu szkoły, składa indeks przewodniczącemu państwowej komisji egzaminacyjnej.

§ 15. 1. Osoba, która otrzymała oceny pozytywne ze wszystkich przedmiotów objętych planem nauczania szkoły zasadniczej, liceum zawodowego lub policealnego studium zawodowego, kształcących w zawodach robotniczych, składa egzamin z nauki zawodu.

2. Z egzaminu, o którym mowa w ust. 1, zwolniona jest osoba posiadająca tytuł wykwalifikowanego robotnika lub czeladnika albo mistrza w zawodzie zgodnym z programem nauczania szkół wymienionych w ust. 1.

3. Osoba, która otrzymała oceny pozytywne ze wszystkich przedmiotów objętych planem nauczania średniej szkoły zawodowej kształcącej w zawodach nierobotniczych, składa egzamin z przygotowania zawodowego.

4. Egzamin z nauki zawodu oraz przygotowania zawodowego przeprowadza się w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

5. Osoba, która nie złożyła egzaminu z nauki zawodu, powtarza go w terminie ustalonym przez przewodniczącego państwowej komisji egzaminacyjnej.

6. Osoba, która nie złożyła egzaminu z przygotowania zawodowego, powtarza ten egzamin w terminie ustalonym przez przewodniczącego państwowej komisji egzaminacyjnej. Przewodniczący komisji może zaliczyć uprzednio wykonaną i ocenioną pozytywnie pracę dyplomową.

§ 16. 1. Państwowa komisja egzaminacyjna na podstawie dokumentacji z przeprowadzonych egzaminów wydaje osobie zdającej świadectwo lub dyplom ukończenia określonego typu szkoły.

2. Państwowa komisja egzaminacyjna zaopatrjuje świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły w odcisk pieczęci urzędowej tej szkoły lub w odcisk pieczęci urzędowej centrum kształcenia ustawicznego albo zespołu szkół, w którego skład wchodzi dana szkoła.

3. Wzory świadectw i dyplomów ustalają odrębne przepisy.

§ 17. 1. Osoba, która otrzymała ocenę niedostateczną, nie zgłosiła się na egzamin lub od niego odstąpiła, może składać go ponownie w najbliższej sesji egzaminacyjnej.

2. Osoba, która nie złożyła egzaminu ustnego, ale z części pisemnej otrzymała ocenę pozytywną, składa egzamin ponownie tylko w formie ustnej.

3. Osoba wymieniona w ust. 2 może na własną prośbę powtórzyć egzamin pisemny i w przypadku otrzymania oceny wyższej od uzyskanej uprzednio uwzględnia się ją w ocenie końcowej.

§ 18. 1. Osobie, która przerwała składanie egzaminów eksternistycznych, mogą być zaliczone złożone już egzaminy, jeżeli od daty złożenia ostatnich egzaminów upłynęły nie więcej niż 3 lata.

2. Po upływie 3 lat osoba zdająca może być zobowiązana do złożenia egzaminów uzupełniających, jeżeli w programach nauczania wystąpiły znaczne różnice programowe.

§ 19. 1. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności w razie zmiany miejsca zamieszkania lub rozwiązania państwowej komisji egzaminacyjnej, osoba zdająca ma prawo przystąpić do dalszej części egzaminów w innej komisji, wybranej przez siebie lub wskazanej przez kuratora oświaty.

2. Państwowej komisji egzaminacyjnej wybranej przez osobę zdającą lub wyznaczonej przez kuratora oświaty zostają przekazane protokoły egzaminów, do których już przystąpiła dana osoba.

§ 20. 1. Egzamin eksternistyczny przeprowadza państwowa komisja egzaminacyjna.

2. Państwową komisję egzaminacyjną powołuje się przy:

- 1) szkole odpowiedniego typu,
- 2) zespołe szkół,
- 3) centrum kształcenia ustawicznego.

3. Przewodniczącego państwowej komisji egzaminacyjnej powołuje i odwołuje kurator oświaty.

4. Członków państwowej komisji egzaminacyjnej powołuje i odwołuje kurator oświaty na wniosek przewodniczącego.

5. Członkami państwowej komisji egzaminacyjnej mogą być nauczyciele i instruktorzy praktycznej nauki zawodu.

6. W razie potrzeby przewodniczący państwowej komisji egzaminacyjnej, za zgodą kuratora oświaty, może powołać dodatkowych członków komisji.

§ 21. 1. Przewodniczący państwowej komisji egzaminacyjnej wyznacza spośród członków komisji zespoły egzaminacyjne i ich przewodniczących.

2. W skład zespołu egzaminacyjnego wchodzi: przewodniczący — egzaminator, którym powinien być nauczyciel danego przedmiotu, oraz 1 lub 2 członkowie spośród nauczycieli tych samych lub pokrewnych przedmiotów.

§ 22. Uchwały państwowej komisji egzaminacyjnej i zespołów egzaminacyjnych zapadają zwykłą większością głosów; w razie równej liczby głosów, decyduje głos przewodniczącego komisji lub zespołu.

§ 23. 1. Egzamin eksternistyczny jest odpłatny.

2. Opłaty za egzaminy eksternistyczne w wysokości obliczonej procentowo od kwoty przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w poprzednim kwartale, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w celach waloryzacji emerytur i rent, zwanej dalej „podstawą naliczania”, wynoszą:

Lp.	Zakres egzaminu	% od podstawy naliczania
1	z części programu nauczania jednego przedmiotu występującego w planie nauczania danej klasy lub szkoły (za każdy przedmiot)	15
2	z całości programu nauczania jednego przedmiotu występującego w planie nauczania danej klasy lub szkoły (za każdy przedmiot)	15
3	z części programu nauczania przedmiotów występujących w planie nauczania danej klasy lub szkoły (za każdy przedmiot)	20
4	z całego programu nauczania danej szkoły	50
5	z przygotowania zawodowego	25
6	z praktycznej nauki zawodu	25

3. Osoba przystępująca do egzaminu przekazuje opłatę za egzamin na wskazane konto.

4. W uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki, przy której powołano państwową komisję egzaminacyjną, może zwolnić osobę zdającą z opłat w całości lub w części.

§ 24. 1. Wydatki związane z działalnością państwowej komisji egzaminacyjnej pokrywane są przez jednostkę, przy której powołano państwową komisję egzaminacyjną.

2. Wysokość wynagrodzenia poszczególnych członków państwowej komisji egzaminacyjnej określa umowa zawarta pomiędzy kierownikiem jednostki, przy której została powołana państwowa komisja egzaminacyjna, a członkiem komisji.

§ 25. Nadzór pedagogiczny nad egzaminami eksternistycznymi sprawuje kurator oświaty zgodnie z odrębnymi przepisami, a nad egzaminami eksternistycznymi z zakresu szkół rolniczych lub gospodarki żywnościowej — kurator oświaty wspólnie z organem nadzorującym te szkoły.

§ 26. W przypadku stwierdzenia, że w czasie egzaminu eksternistycznego zostały naruszone przepisy i fakt ten mógł mieć wpływ na wynik egzaminu, kurator oświaty może,

po zbadaniu sprawy, unieważnić egzamin w całości lub w części i zarządzić ponowne jego przeprowadzenie, wyznaczając w tym celu, w razie potrzeby, inną państwową komisję egzaminacyjną.

§ 27. Przepisy rozporządzenia stosuje się także do egzaminów z przedmiotów zawodowych składanych przez uczniów oddziałów wielozawodowych szkoły zasadniczej, którzy naukę teoretyczną realizowali we własnym zakresie w toku nauki zawodu w zakładzie pracy.

§ 28. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Edukacji Narodowej: *Z. Flisowski*